

Gyászos rekord

Az egészségügyi miniszter, Costinescu dr., megdöbbentő bejelentéssel szolgált vasárnap délelőtt a craiovai országos orvoskongresszuson. Az egészségügyi miniszter ugyanis bejelentette, hogy Romániában a legnagyobb egész Európa területén a gyermek-halálozási arányszám és ennek a megdöbbentő ténynek első sorban is az az oka, hogy a ragályos betegségek már kis, ártatlan csecsemőkorukban megtizedelik a gyermekek amugy is gyér sorait.

Az egészségügyi miniszter szavainak különös súlyt kölcsönöz az a körülmény, hogy maga is orvos, tehát szakember és igen jól tudja, hogy az ország milyen okoknál fogva szerzett ilyen gyászos rekordot magának az európai nemzetek sorában. Éppen az egészségügyi miniszter előtt nem titok az a tény, hogy az országban még mindig nem kielégítő az egészségügyi szolgálat. Az egyetemek évről-évre az új orvosgenerációk százait bacsájtják el falaik és klinikai műtermek jupiter-lámpái közül és ezek az új orvosgenerációk képtelenek elhelyezkedni az ország közegészségügyi szolgálatában, mert — amint éppen a közegészségügyi miniszter tudja a legjobban, — a közegészségügyi szolgálatnak oly égetően szükséges fejlesztésére nincs az államháztartás költségvetésében kellő fedezet. Naponta halljuk és látjuk, hogy ugy a városokban, mint a falvakban, hogyan szedi áldozatait egy-egy pusztító, ragályos betegség és az egészségügyi miniszterrel együtt ismerjük mi is azokat a sürgős intézkedéseket, amiket életbe kellene léptetni évek óta már.

Jelenleg legfeljebb harminc falura esik egy-egy orvos az ország területén át, tehát 25—30.000 ember közegészségügyi biztonsága egy-egy orvos munkabírására, lelkiismeretességére és tudására van bízva. Ezzel szemben ma már mindenfelé Kelet Európában is, legalább 10.000 emberre jut egy-egy orvos, mert a mindenkori kormányok tisztában vannak vele, hogy mennyire fontos legelső sorban is a falvak népének közegészségügyi biztonsága, akár gazdasági, akár pedig katonai szempontból. Kétségkívül mindezt súlyosbitja az a körülmény is, hogy a már meglévő közegészségügyi szervezet sem olyan teherbíró organizáció, hogy tőle a teljesítmény maximumát lehetne megkövetelni. A közegészségügyi szolgálatában álló orvosok pontatlanul kapják azt a megdöbbentően kevés fizetésüket is, amelylyel terhes és felelősségteljes munkájukat az állam honorálni képes és első sorban is anyagi nehézségekkel kell küzdeniök, hogy egzisztenciáikat valahogy biztosíthassák. Egy kórházi gyakorló-orvos ezernyolcszáz lejes fizetése, vagy egy alorvos háromezernyolcszáz lejes havi honorálása sehogyan sincs arányban akármelyik állami intézmény portásának, vagy altisztjének 1500—3000 lejes fizetésével, tizenhat-tizenhét évi szakadatlan tanulás után.

Mint minden háborúhoz, úgy a járványos betegségek pusztításai ellen megszervezendő hadjáratokhoz is ugyanaz a három tényező szükséges: pénz, pénz és pénz! Amikor Gorj-megyében például négy-ötezer ember betegedik meg egyszerre az éretlen kukorica fogyasztása következtében fellépett pellagránban és a szerencsétlen földművesek az öngyilkosságba kénytelenek menekülni borzalmasan nagy kínjaik elől, a tizenkettedik óra ütését halljuk: itt tenni kell minél előbb valamit! Itt az ideje, hogy azokból a milliókból, amelyekkel a nemzetvédelmi tárca költségvetését növelik évről-évre, jusson a nemzet közegészségügyi védelmére is egy-két millió, mert vitatni lehet a technikai fegyverek hatékonyságát a közegészségügyi szolgálat elmaradottsága mellett. Az

Még mindig..?

Ausztriát támadják a belgrádi lapok

A marseillei merénylet nemzetközi kihatásainak ügyét készülnek tárgyalni Ankarában a Balkán-külgyminiszterek

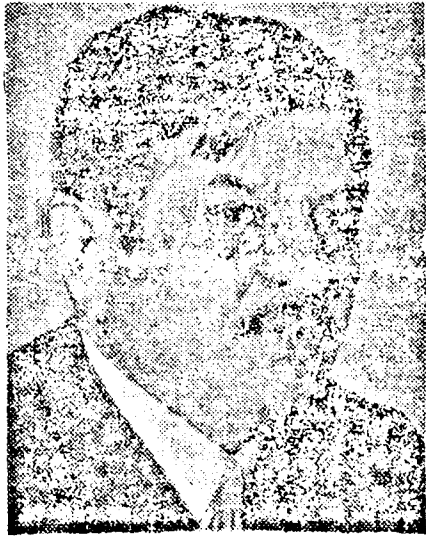
Ujabb spanyol demars Franciaországhoz

Ankarából jelentik: A balkánj szövetség külgyminisztereinek kedden kezdődő értekezletére már valamennyi aláíró hatalom kiküldötti megérkeztek. Így Titulescu, Maximos és Jeticis jugoszláv külgyminiszter képviselőben Purics meghatalmazott miniszter. Az értekezlet elé feszült érdeklődéssel tekintenek, mert a megbeszélések középpontjában a marseille-i merénylet nemzetközi kihatásainak ügye áll. A török kormány erőlesen megca-

folja azokat a híreket, hogy Törökország titkos katonai együttműködésről szóló egyezményt készült kötni a balkáni szövetség tagjaival. Két istambuli lapot ennek a hírek közléséért 10 napra be is tiltottak. Titulescu külgyminiszter egyébként a „Cathiemrui” című lap tudósítója előtt megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a Balkán-szövetségbe beolvad a kisantant. A két szövetség továbbra is fennmarad és azonos céllal fog együttműködni.

Délfraanciaországban tovább tüntetnek a spanyolok ellen

Itt írjuk meg, hogy a párisi spanyol követ megismételte a spanyol kormány de-

LAVAL,
Franciaország külgyminisztere
marsát és szombaton újból kihallgatáson je-

lent meg LAVAL francia külgyminiszternél, Figyelmeztette a francia külgyminisztert, hogy bizonyos francia baloldali körök rendszeresen támogatják a spanyolországi lázadókat. Tiltakozott továbbá az ellen, hogy Délfraanciaországban tovább tartanak a spanyolellenes tüntetések. Végül arra is kérte a külgyminisztert, hogy nyomozzanak egy titokzatos nő után, aki közvetlenül a forradalom kitörése előtt, több ízben járt Spanyolországban és akiről megállapították azt is, hogy a katalán felkelők megbízásából 30.000 fegyvert vásárolt Franciaországban a lázadók számára.

Az a vegyesbizottság, amelyet a lausannei szerződés végrehajtása során a török-görög szerződés kidolgozására még 1923-ban küldtek ki, tegnap befejezte tizenkét esztendő munkáját. A szerződés rendezése alapján nagyszabású visszatelepítések történtek, úgy, hogy 800.000 görögöt és 500.000 törököt kellett átköltöztetni hazájukba és rendezték azokat a társadalmi és kulturális problémákat is, amelyek már régebben felmerültek.

Letartóztatták a macedónok forradalmi vezérét

A belgrádi lapok

feltűnő határozottsággal fordulnak Ausztria ellen és szemére vetik, hogy a marseillei merénylet ügyében Bécsben letartóztatott személyek ellen nem vezetik kellő céltudatossággal a vizsgálatot.

Különösen a legutóbb elfogott Percevic ezredes elleni vizsgálatot kifogásolják, mert nem produkáltak ellene semmi terhelőt, úgy, hogy nemsokára szabadon is fogják engedni.

A londoni Daily Telegraph jelentése szerint egyébként a török hatóságok letartóztatták Mihajlov Ivant, a macedón nemzetközi forradalmi szervezet híres vezetőjét. Bulgária és Jugoszlávia bejelentette, hogy annak rendje és módja szerint kérték fogják Mihajlov terroristavezér kiszolgáltatását. Bulgária gyilkosság címén, Jugoszlávia pedig azzal kéri a kiadatá-

igazi nemzetvédelem nem a Skodaék vagy Schneider-Creusot-ék üzemeiben, hanem a bakteriológiai állomások laboratóriumaiban, a közegészségügyi szolgálat kórházaiban és azokban a falusi, rosszul-szellőző kis szobácskákban dől el, ahol az élet megtartásáért harcol a tudomány az élet elvételenek protezsált

sát, hogy neki is része volt a királygyilkosság előkészítésében.

Az Excelsior azt írja, hogy bizonyítékok és levelek vannak birtokában, amelyekből kiderül, hogy a Belgiumban letartóztatott Perics, akinek vezető szerepe volt a marseille-i királymerénylet megszervezésében.

nagy szerepet játszott Rathenau német birodalmi külgyminiszter meggyilkolásában is.

Perics 1922-ben és 1923-ban egy nemzetközi terrorszervezet kötelékébe tartozott és a merényletek egész sorát követte el. Ezidőben Berlinben tartózkodott és Rathenau meggyilkolása után Danzigba menekült, majd onnan ment át Belgiumba. A lap szerint Rathenau meggyilkolása után Perics berlini lakásán házkutatást tartottak és ez alkalommal rengeteg bombát és pokolgépet találtak nála.

technikájával szemben. Az államháztartás millióit legelső sorban a közegészségügyi arzenáljaira kell fordítani, mert a közegészségügyi minden fegyverraktárnál fontosabb és értékesebb kincse minden országnak. Amelyet meg kell szerezni és meg kell tartani mindenképp felett!

Kinos incidens zavarta meg a Bánsági Román Színház megnyitó-előadását

Lelestelek tüntetők botránja — Ötször énekelte el kárptólul a nagyáriát a közönség az tzuittált tenoristával

Kinos incidens zavarta meg a Bánsági Román Színház szombatesti évadnyitó-előadását, amelyen tudvalevőleg *Lehár* Ferenc vígjátékdarabja, a *Gúditó* került bemutatásra. Az incidens a harmadik felvonás alatt történt, amikor a társulat tenoristája, *Guttman* Igo „Octavio nagyáriájá”-ba kezdett. A földszintről ekkor egy hang felkiáltotta:

— *Nem tud románul! Miért nem tanul meg románul?*

Guttman Igo azonban a közbeszólás ellenére természetesen végigénekelte áriáját, a közönség pedig frenetikus tapsban tört ki. A tapsot azonban túlharsogta egy másik, amely

ugyancsak a földszintről hangzott:

— *Hagyják abba, hagyják abba!*

A rendőrség a tüntetőket csakhamar tápintatosan eltávolította. *Guttman* Igonak pedig ötször kellett elismételnie áriáját és a közönség alig akarta leengedni a színpadról. Megállapítást nyert, hogy a tüntetést több műegyetemi hallgató rendezte. Az incidens annál kinosabb volt, mert az előadást a bucaresti-i rádió is közvetítette. Érdekes megemlíteni, hogy Igo *Guttman* felesége román nő és hogy a tenorista — bár csak nemrég tanulta meg — már jól beszél a román nyelvet.

Uj parlamenti választásokat kíván Franciaországban Herriot

Herriot győzött Doumergue felett — A radikálisok kongresszusának határozatai

Nantesből jelentik: A francia radikális párt három napos kongresszusa után Herriot pártelnök aláírásával kiáltványt bocsátott ki, amely a nemzethez szól. A kiáltvány az összes lapokban megjelent és lényeges pontjai a következők:

— A párt hajlandó a kormánnyal minden időszerű reformtervekben együtt működni, azonban csakis a harmadik köztársaság alapvető elveinek fenntartásával. A párt elítéli a devalorizációs politikát és leszögezi, hogy ezzel a politikával nem látja biztosítottak a gazdasági élet fellendülését. A párt leszögezi, hogy pacifista politikát folytat, azonban szükségesnek tartja a biztonság elvének szem előtt tartását. A párt feltétlen hiva a nemzetközi együttműködésnek, még pedig politikai, gazdaságpolitikai, kereskedelmi és kulturális téren egyaránt.

A párisi sajtó bő kommentárokkal látja el a radikális párt kiáltványát, amelyet az egész sajtó, a szélső baloldali szociálisták kivételével, elégedetten vesz tudomásul. Figyelemre méltó, hogy a jobboldali sajtó is melegen ünnepli a nagygyűlést, azért, mert oly bátran és eredményesen szállt sikra a harmadik köztár-

Aradmegyei orvos rágalmozási pere az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete ellen

Egy aradmegyei hatósági orvos s az Erdélyi Fakereskedők Szindikátusa közötti per foglalkoztatta ma az aradi törvényszéket. Az ügy előzményeihez tartozik, hogy még 1932. decemberében az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete feljelentést tett dr. Oprisan Pál nadlaci körorvos ellen, akit azzal vádoztak, hogy a törvényes előírások mellőzésével, minden iparendély nélkül hivatásos fakereskedelmet üz. A törvényszék felmentette Oprisan a vád alól, mire az orvos feljelentést tett hatóság előtti rágalmozás címén a fakereskedők egyesülete, illetve annak két vezetője: *Schlésinger* Farkas aradi fakereskedő, az egyesület elnöke és *Bán* Vilmos, az egyesület titkára ellen.

Az aradi járásbírósg tárgyalta elsőfokon az ügyet és felmentette az egyesületi vezetőket, azzal az indoklással, hogy dr. Oprisan későn nyújtotta be feljelentését, amelyet a törvényszéki ítéletet követő három hónapon belül kellett volna benyújtania. Az orvos fellebbezése folytán ma tárgyalta a törvényszék az ügyet. Hosszas vita indult meg az ügyvédek között, elkészítették a feljelentés, vagy sem, végül is a bíróság elrendelte a dr. Oprisan ellen levezetett per aktáinak csatolását és a tárgyalást december 10-ikére halasztotta.

saság alapvető elveinek védelmében. A sajtó általában nem Doumergue, hanem Herriot győzelméről ír, jóllehet Herriotnak sikerült a nyilvánosság előtt azt a benyomást kelteni,

Fiaskót vallott Fitzmaurice távrepülés-rekordjavító kísérlete

Már az ut elején visszafordult, mert hires gépe megrongálódott

Londonból jelentik: *Fitzmaurice*, az ismert ir származású amerikai repülő ma reggel 8 óra 14 perckor szállt fel egyik angliai repülőtérről, hogy megdöntse az ausztráliai repülésben győztes *Scott* és *Black* pilóták világrekordját. *Fitzmaurice* ugyanazon az utvo-

nalon akar haladni, mint a melbournei repülés résztvevői és azt reméli, hogy a bagdad-melbourne-i utat 55 óra alatt fogja megtenni.

Fitzmaurice ezredes, aki ma reggel felszállt repülőgéppel, a déli órákban visszafordult mert gépe megrongálódott.

Macdonald: „Tovább dolgozunk a világ békéjéért..!”

Érdekes villásreggeli az angol munkáspártban — Simon lord külügyminiszter az európai kormányformákról

Londonból jelentik: A parlament megnyitójára előtt a munkáspárt villásreggeli adott *Macdonald* tiszteletére. *Macdonald* beszédet mondott és éles módon szállt sikra a kormánypolitika folytonosságának megtartása mellett. Hevesen támadta azokat, akik a lázítás elleni büntetőnovella enyhítését kéri és bírálta az ellenzék pártoskodó kritizáltságait, amelyek számtalanszor elgáncsolták *Simon* külügyminiszter genfi munkáját.

— Ha — mondotta a miniszterelnök — ezeket a perfid ábrázattal mondott kritikákat a gyakorlatban is keresztül tudták volna vinni, akkor Anglia már hat hónapja világháborúba keveredett volna.

— *Gyakorlati külpolitikánk megóvja a békét és minden erőnk megfeszítve tovább dolgozunk ezért a békéért* — mondotta emelt hangon a kormányelnök, aki a „ma annyira divatosá vált osztályharc” jelszavát „ördög-szülötté”-nek nevezte.

Stanley Baldwin, a titkos tanács elnöke azt mondotta felszólalásában, hogy borzalommal gondol arra, mi történne, ha a jelenlegi európai helyzet közepette Angliának gyenge kormánya lenne. *Simon* külügyminiszter beszédében hangsúlyozta, hogy az összes érdekek összefogására van szükség. Világszerte két politikai felfogás alakult ki: Orosz- és Olaszország, Németország és az Amerikai Egyesült Államok egy-egy ember kezébe tették

le a hatalmat, mások pedig a nemzeti összetartás elvét igyekeznek keresztülvinni, ami csak Angliának sikerült eddig. *Simon* külügyminiszter kijelentette még, hogy *Eden* főpécsetörnek három európai fővárosban tett látogatása megerősítette a jóviszonyt, amely Angliát ehhez a három külállamhoz fűzte.

Elitették a nadlaci evangélikus pap rágalmozásáért az egyik presbitert

Rágalmozással vádolva került ma az aradi törvényszék elé egy nadlaci szikvizgyáros: *Lehotzky* Mihály, aki az ottani evangélikus egyházközség presbitere is. *Lehotzky* *Bujna* Iván, nadlaci evangélikus lelkész jelentette fel, és a feljelentés szerint a presbiter azzal vádolta a lelkészt, hogy nem szolgáltatott *Urvacsorát* egy községbeli szegény aszszonynak, mert nem tudta megfizetni.

Az aradi törvényszék első szekciójának *Mandru-Herb* tanácsa ma tárgyalta az ügyet, *Lehotzky* jogi képviselője, dr. *Doval* nadlaci ügyvéd felmentést, vagy legrosszabb esetben is enyhítést kért, azzal az indoklással, hogy *Lehotzky* presbiteri kötelességének tett eleget, amikor az esetet az esperesi hivatalnak jelentette. Idegenek előtt nem pertraktálta az ügyet. Büntetés esetén kérte, hogy három évre függeszték fel annak végrehajtását. A törvényszék csak részben adott helyt a fellebbezésnek, amennyiben a bírságot 1500 lejre mérsékelte, de nem függesztette fel. Az ítélet jogerős.

Haszeret

elegánsan,
jól
öltözködni,

jöjjön el

és kiválasztja legjobb szövetünket, melyből kintűn szabónk utján

mérték után elegáns ruhát bocsátunk rendelkezésére s fizeti napi 20, heti 140, vagy havi 600 lejcs kényelmes részletekben. 488

„RATA”
ruházati vállalat,
Str. Cielu Pop 14,
(Ortutay-palota).

Felakasztotta magát Aradon a Select-mozi volt igazgatójának édesanyja

Erdődy Andrásné tragikus öngyilkossága — Homály fedi az idős urlasszony elhatározásának indító okát

Ma délután jelentették az aradi rendőrségnek, hogy a Metianu-uca 10. számú házban valaki öngyilkosságot követett el. A rendőrség részéről a szolgálatban levő komiszár szállott ki a helyszínre. Itt kiderült, hogy az öngyilkosságot Erdődy Andrásné, Erdődy Andrásné, a Select-mozgó volt igazgatójának édesanyja követte el. A szerencsétlen asszony szobájának falára akasztotta fel magát és mire fia hazatért és felfedezte a borzalmas tettet, már nem segíthetett rajta.

Erdődy Andrásné ma ebédután bezárkózott lakásába és akkor követte el tettet, amikor tudta, hogy senkisésem tér haza. Fia is csak a késő

délutáni órákban szokott hazajárni és ezt az alkalmat használta fel. Valahonnan kötelet szerzett és nagy lelkierővel úgy helyezte egy szeget a falba, hogy kibirta testsúlyát. Búcsúlevelet nem hagyott hátra és azt, hogy miért követte el öngyilkosságát, egyelőre még homály fedi. Fia szerint édesanyja nagyfokú idegessége volt az öngyilkosság oka. Ifj. Erdődy András iránt nagy részvét nyilvánul meg, mert széles körökben ismerik Aradon. Erdődy Andrásné különváltan él férjétől és az sem lehetetlen, hogy az 54 éves urlasszony emiatt követte volna el tettet. Holttestét kiszállították a Felsőtemető halottasházába és az öngyilkosságról jelentést tettek az ügyészségnek.

„A gyárak eladási versenye súlyosan nehezedik a kereskedelemre“

— Alapították meg az aradi Kereskedelmi Testület vasárnapi nagygyűlésén. — A kereskedők az üzletberek 30 százalékos leszállítását kéri. — Teljes összhanggal indult meg a mozgalom

Domán Sándor nagyhatású elnöki megnyitó beszéde

Az Aradi Kereskedelmi Testület nagy választmánya vasárnap délelőtt 11 órakor Domán Sándor elnöke alatt a tagok kivételesen nagyszámú megjelenése mellett tartotta meg az ülést.

Az egyesület belélett tárgyaló kérdések után három olyan közérdekű nagy kérdés került megvitatásra, amelyek jelentősége tülemelkedik a kereskedő osztályon és a helyi kereteken. A sorrend szerint ezek az alábbiak: az üzletberek leszállítása, a kereskedők áruellátása kapcsolatban a hivatalos lapban közvetlenül a gyűlés előtt királyi rendelettel közzétett új árubehozatali és deviza rendszerrel és a két kérdéssel lényegileg összefüggésben az új belföldi kölcsön jegyzésében való részvétel. A fentiekről szóló tudósításokat lapunk különböző részeiben közöljük.

Domán Sándor elnök ismertette az üzletbér kérdés kapcsán a kereskedelem általános sorvadását, amit nagyban kiélez az árubeszerzés nehézsége, a belföldi gyárak kimondott kereskedelem-ellenes irányja, a gyári lerakatoknak és a gyárakban bentendezett közvetlen detail eladótüzemeknek illojális versenye. Ma a kereskedők az import nehézsége folytán szinte teljesen ugyanarra a kevés számú gyárra vannak utalva, mint beszerzési forrásra és ugyanazon gyáraknak a választékát kénytelenek mind egyformán eladni, s amikor a gyár közvetlenül versenyez a kereskedőkkel és amikor a gyár a szezon újdonságaival egyidőben eladásra kiadja egy-egy tömegvevőnek a géphibás és selejtes árukat is, amelyek a szezon-áruval egy időben olcsóbb árakkal nyomják a hibátlan áru eladási árát, — akkor a kereskedő lesorvadó forgalom mellett olyan

képtelen haszontételekkel kénytelen egymás ellen harcolni, hogy lehetetlenség az üzleti költségtételek bevétele s jövedelemről egyáltalában nem is lehet beszélni. Ilyen körülmények között az üzletberek mai összegükben el nem viselhetők. Ujból meg

Veszély fenyegeti a sziámi király életét

Allítólag lemondott trónjáról és Angliába készül — Angol detektívek a királyi palotában — Bolsevista forradalom készül Sziámban?

Londonból jelentik: A Sziámból érkezett jelentések szerint, a sziámi király, — aki tudvalevőleg európai körutja során Budapestre is ellátogatott, — bejelentette lemondott király tartózkodik, a Scotland Yard politikai osztályának alkalmazottai éjjel-nappal őrzik. A sziámi kormány a legszigorúbb telefon- és távirati cenzurát léptette életbe. A lakosság csak a Singaporeba érkező hajók utasaitól értesült arról, hogy a király lemondott. A közönség ennek a hírek nem akart hitelt adni. A sziámi öbölben angol hajók gyakorlatoznak. Hír szerint az uralkodó elhatározta, hogy lemondásának elfogadása esetén Angliában telepszik le, ahol már el is helyezte vagyonát. A sziámi király tudvalevőleg a világ egyik leggazdagabb uralkodója.

PRAHADJIPOK, Sziám lemondott királya

dását. Az érdekes esemény részleteiről és előzményeiről a következőket jelentik:

A sziámi parlament legutóbb törvényjavaslattal foglalkozott, amely a halálbüntetés feletti végleges döntést a legfelsőbb közigazgatási hatóság kezébe akarja adni és meg akarja szüntetni a királynak azt az előjogát, hogy élet és halál fölött döntsön. A sziámi király tegnap értésére adta a parlament elnökének és a kormány tagjainak, hogy lemond királyi koronájáról abban az esetben, ha ezt a törvényt megszavazzák.

A sziámi alkotmányjogi vita fejleményeit sűrű homály fedi. A nauti kastélyt, ahol a le-

A JO RÁDIÓVÉTEL ALAPJA.
 Vegye rádióját
Hammer Vilmos és Fiánál
 Píala Avram Iancu 5-6.
 Telefon 5-41. 4520
Uj osztály. Uj typosu gépek.
 Előnyös fizetési feltételek.

kell indítani az ismételt lefolytatott küzdelmet a novemberi bérnegyed közeledtével az üzletbereknek komoly leszállítása érdekében.

Több választmányi tag gyakorlati példákkal mutatott rá arra, hogy két szomszéd főtéri házban a megüresedett egyenlőértékű helyiséget 50.000 lejért kínálják akkor, amikor a helyiségét évek óta tartó kereskedő 70—90.000 lej bért fizet, mert a háztulajdonos számol avval a nehézséggel, amellyel a kereskedő, akár csak a mellette levő új helyiségbe is átvándorolni tud. A berek kiegyenlítése elkerülhetlenné vált.

A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy az üzletbereknek a körülmények szerint 30—20 százalékos leszállítása november 1-étől feltétlenül keresztülvendő. A tagok e célból tárgyalást kezdenek a háztulajdonossal. Ha a tárgyalások kellő eredményre nem vezetnének, jelentést tesznek a Kereskedelmi Testületnél, amely egész erkölcsi súlyával közbelép. Azonban ha megnyugtató eredmény így sem jönne létre, Arad kereskedői egyetemleges kötelezettséget vállaltak arra, hogy a méltánytalanul költözésre kényszerített kereskedő helyiségét senki sem bérlí ki.

A Kereskedelmi Testület annak a meggyőződésének adott a gyűlésen kifejezést, hogy amint eddig is sikerült a nagyobb ellentétek elsimitása, ezúttal is békésen meg fognak egyezni az egymásra utalt érdekelték és elkerülhető lesz nálunk az az éles harc, amely annyi városban ismétlődött és súlyos károkat okozott éppen a háztulajdonosoknak.

A Britis United Presse szingaporei jelentése szerint a sziámi király ellen merényletet készítenek végrehajtani. Egy merénylő-csoport már várja a király visszaérkezését Bangkokba, hogy megölje.

A királyt állítólag figyelmeztették az ellene készülő merényletre. Ezért a sziámi urakodót a Scotland Yard emberei állandóan őrzik. Hír szerint szó van arról, hogy Singara hercegnek, a király unokaöccsének ajánlják fel a trónt.

Sziámban bolsevista forradalom tört ki. Ezt a hírt azonban nem lehet ellenőrizni, mert a cenzura minden külföldi táviratot elkoboz.

CORSO-mozgó mai műsora!
 5, negyed 8, negyed 10 órakor!
MESÉK A BÉCSI ERDŐRŐL
 Strauss zene!
 Schneider Magda Wolf Albach Retty
 Leo Slezák Georg Alexander.

Jön: Adele Kern, a bécsi opera énekesnője Szőke Szakáll, Oskar Karlweiss, Hans Thimig, Strauss Oscar zene. Códás felvételek a dunamentén

TAVASZI HANGOK! 494

GRAND HOTEL IMPERIAL
NAGYSZÁLLODA BUDAPEST.

Egy perc a Keleti pályaudvartól.
 A magyar főváros legújabb szálloda-épülete. :: Minden modern komforttal. :: Elsőrangú családi ház.

ÉTTEREM
 Legolcsóbb árak, hosszabb tartózkodásra különleges megállapodások, teljes vagy részleges pensioval is. Igazolt előfizetőknek 20% szobaárkedvezmény!

Katasztrófa érte az arad-brasovi személyvonatot

Belerohant a köd miatt az előtte haladó gyorsteher-vonatba — Három utas haldoklik, tizenhét utas súlyosan megsebesült

Szemtanu a katasztrófáról

Alba-Iuliáról jelentik: Súlyos vasuti szerencsétlenség történt *Vintul de Jos és Alba-Iulia* között. Az arad-brasov-i személyvonat a nyílt pályán teljes sebességgel belerohant az előtte haladó gyorsteher-vonatba és az összeütközés olyan nagy erővel történt, hogy a személyvonat egyik személykocsija és podgyász-kocsija teljesen összetört, míg a gyorsteher-vonat hátsó vagonjai pozdorjává zúzódtak. A pályatest négyszáz méter hosszúságban anynyira megrongálódott, hogy a forgalmat egyelőre csak átszállással lehet lebonyolítani.

A katasztrófáról azonnal értesítették az alba-iuliai állomást, ahonnan segélyvonatot küldtek ki a szerencsétlenség színhelyére. A mentési munkálatok során az összetört személykocsi roncsai közül eddig tíz súlyos sebesültet emeltek ki, akiknek legnagyobb része a lábán szenvedett borzalmas sérüléseket. Több utas lábát valóságos lemetszették az összeroncsolódott személykocsi vasalkatrészel. A könnyebb sebesültek száma igen jelentékeny. A sebesülteket különvonaton az alba-iuliai kórházba szállították. A szerencsétlenség azért volt ilyen nagyarányú, mert a mozdonyvezető és fűtő a nagy köd miatt csak az utolsó pillanatban vették észre az előttük haladó gyorsteher-vonatot és miután a katasztrófát elhárítani nem tudták, mindketten leugrottak a robogó vonatról. Ugrás közben úgy a mozdonyvezető, mint a fűtő súlyosan megsebesült. A katasztrófa okának megállapítására bizottság utazott ki a helyszínre.

Későbbi jelentés szerint tizenhét utas sebesült meg súlyosan, három pedig életveszélyes állapotban szállították be az alba-iuliai kórházba. A csendőrség letartóztatásba helyezte *Vintul de Jos* állomás forgalmi személynének egyik tisztviselőjét. A vizsgálat nagy eréllyel folyik.

Ma délután Aradra érkezett egy bucaresti-i kereskedő, aki a szerencsétlenség idejében éppen Alba-Iulián tartózkodott, amikor híre érkezett, hogy a közelben borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Az első hírek több halálesetet is említettek meg és állítólag az összeütközött két vonat utasai kivétel nélkül megsebesültek vagy életüket veszítették. A bucaresti-i kereskedő, aki a hír vétele után nyomban autóba ült és a szerencsétlenség helyszí-

nére sietett, a következőket mondta el az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— Az országúton már messziről feltűntek az összeroncsolt vasuti kocsik romjai. Amikor odaértünk, éppen a sebesülteket szállították be a megérkezett segélyvonatba és a szerencsétlenek háborzongató jajgatása megdermesztette a már nagy tömegben összegyűlt embereket. Legalább tíz sebesültet számoltam meg, de lehet, hogy halottak is voltak közöttük, mert mozdulatlanul, látszólag élettelenül feküdtek többen a hordályakon. A vonatröncsokat körülálló utasok, akik a katasztrófát ért vonaton utaztak, még nem ocsudtak fel rémületük-ből, sápadtan, reszketve nézték a borzalmas jeleneteket. A roncsok eltakarítása még folyt és valószínűnek látszott, hogy sebesültek vagy halottak vannak alattuk. Az egyik szilánkokra tört vagonajtón véres huscfat volt látható és az uttestre kifordult kocsi-fülkék ülései is tele

Egyelőre kútbaesett a Városközi Hitelintézet felállításának nagyszabású terve

A polgármesterek Minisen — Nyilvános köszönet Aradváros polgárságának

A romániai városok szövetségének országos kongresszusa vasárnap délelőtt fejeződött be a városháza nagy tanácstermében, pontosan az előirányzott program szerint. A polgármesterek elhatározták, hogy jövő évi kongresszusukat Iasi városában fogják megtartani, míg a kongresszus időpontjáról a Szövetség vezetősége egy későbbi időpontban fog intézkedni. A kongresszus egy építész-mérnökökből álló szakbizottságot bízott meg azzal, hogy tanulmányozzák addig is az egyes városépítészeti kérdések egyöntetű megoldásának módjait és szerkesszenek meg egy *elaborátumot*.

Amint az *Aradi Közlöny* jelezte, a kongresszus egyik legfontosabb programpontja az lett volna, ha meg lehetett volna már is találni a módokat

egy Városközi Hitelintézet megalakításának érdekében.

Ez a kongresszusi programponnt ugyancsak bizalmas tárgyalásokra adott alkalmat, amelyeknek során azonban leszögezést nyert, hogy a megalakítandó Városközi Hitelintézet csakis abban az egy esetben lenne életképes, ha a benne érdekeltiséget vállaló városok is másfél milliárd lej összegű tőkét tudnának koncentrálni a hitelszövetkezeti pénztárhoz. Mivel erre a feladatra a mai gazdasági viszonyok közepette reális számítások szerint egyelőre gondolni sem lehet, ezért a kongresszus egyöntetűen elhatározta, hogy a kérdés eldöntését egyelőre leveszi a napirendről.

A kongresszus résztvevői vasárnap a délutáni órákban a villamosvasutal *Arad-Hegyaljára* rándultak ki. Minisen a híres szállótelepet tekintették meg és különösen *Donescu* bucaresti-i főpolgármester, aki maga is ismert bortermelő az Ókirályságban, nyilatkozott elragadtatással a látottak és — az izlelték felett. A vendégek jórésze már a délutáni órákban visszaindult a maga városába, míg a többiek az éjjeli bucaresti-i gyorsvonattal hagyták el Aradot, amelynek vendégszeretetéiről mind-egyikük őszinte elragadtatással nyilatkozott és egyenesen felérték *Ursu János dr. interimár-bizottsági elnököt*, hogy köszönetüket tolmácsolja Aradváros lakosságának is.

CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órákor: EGY ASSZONY NEM FELEJT!
Világsláger! A Mellékuca testvérfilmje!
MARGARET SULLAVAN, JOHN BOLES JIMMY BUTLER

SELECT: 5, 7¼ és 9¼ órákor: „HOOPLA!”
Főszerepben: **CLARA BOW**

Jön: **HANS ALBERS és BRIGITTE HELM** monumentális filmje: **ARANY.**

Az Aradi Közlöny új feltűnéstkelő riportregénye: »A Rothschildok«

Ismeretlen adatok a Rothschild-ház történetéből — Bogdan Varvara cikksorozatának közlését szerda reggeli számában kezdi meg az Aradi Közlöny

Évszázadokon át tündöklő csillagként ragyogott Európa egén a *Rothschild*-ház, amelynek gazdagságáról legendák szálltak nemzedékről-nemzedékre. A frankfurti *Judengasse* egykori kis régipénzkereskedő utódai döntő befolyást nyertek országok sorsára és háború és béke problémája felett döntöttek, mert megadta nekik a hatalmat — a pénz. A háborúhoz pénz kell és mert a *Rothschildok* békét kívántak, nem finanszírozták a harci törekvéseket és Európa kénytelen volt békében élni. A kis frankfurti tözsér utódai évszázadokon át diktátorai voltak a pénzügyi piacoknak, senkisen mert a *Rothschildok* ellen állást foglalni, mert az tönkremenést jelentett. A királyok és fejedelmek bankáraitól élet és halál függött.

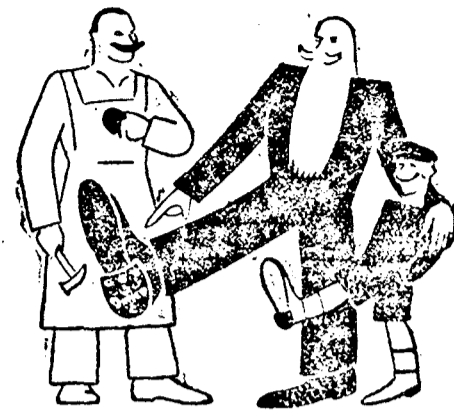
London, Páris, Bécs, Frankfurt, Nápoly... ez az öt város volt a *Rothschild*-család öt nagy vára, ahonnan az európai politikát igazgatták. S az akkori idők hatalmasai, *Metternich* vagy *Wellington* herceg éppen úgy kénytelenek voltak

Rothschildok tanácsaira hallgatni, mint a kis bankárok, akik orákulumként hallgatták szavaikat. Regényszerűen érdekes a *Rothschildok* emelkedésének története és *Bogdan Varvara*, az ismert író mesteri kézzel írta meg ezt a témát. A nagy bankárfejedelmek ismeretlen adatai kerültek nyilvánosságra és *Bogdan Varvara* egészen a mai napig vezeti le a *Rothschildok* történetét és rámutat arra, hogy ez a tündöklő csillag — letűnőben van.

A színesen megírt riportorozat az *Aradi Közlöny* szerdai számától közli folytatásokban.

Bogdan Varvara cikksorozata izgalmasabb, mint bármelyik regény. Izgalmasabb, mert — a való élet lüktet benne, érdekesebb, mert még ma is számottevő szerepet játszanak a *Rothschildok* az európai életben. Az érdekes cikksorozatot *Marosi Rudolf*, az *Aradi Közlöny* munkatársa fordította magyar nyelvre.

MIUTÁN OLY SOKÁ TARTOTT

KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

voltak vérrel. Nem volt alkalmam, hogy részletesebben tájékoztassam magamat a további eseményekről, mert üzleti ügyben sürgősen vissza kellett mennem Alba-Iuliára.

A gyári lerakat átszervezése miatt szenzációs elárusítás V A J D A posztóáruházában, megyeházával szemben.

SPORT KÖZLÖNY

Az utolsó pillanatban lőtt góllal szenvedett vereséget az AMEFA a Ripensiától

Vesztett féldő után értékes döntetlent harcolt ki a Gloria — A CFR és Crisana minimálisan győzték le vendégeiket

A nemzeti bajnokságban vasárnap csonka fordulót játszottak a csapatok: négy mérkőzés, köztük a „favoritok” három keserves győzelmé, valamint egy reális döntetlen az eredmény. A letragikusabb vereséget az AMEFA csapata szenvedte el Timisoarán, ahol a Ripensia csak a 90-ik percben lőtt góllal tudta a bajnoki pontokat megszerezni. A Crisana is csak keserves küzdelem után nyert az Unirea-Tricolor ellen, amely kétszer is vezetett, a CFR-t is csak szerencsése segítette a pontokhoz. A Gloria meccse egy féldőig súlyos vereséget sejtetett, de szünet után az aradi csapat nagy elánal küzdve, kiegyenlítette a Románia előnyét. A táblázat most így fest:

1. Ripensia	7	5	1	1	23	15	11
2. Crisana	8	5	1	2	21	16	11
3. Chinezul	6	4	—	2	21	17	8
4. CFR	7	4	—	3	14	13	8
5. Gloria	7	3	2	2	15	15	8
6. Romania	5	3	1	1	8	5	7
7. Universitate	6	3	—	3	9	8	6
8. Venus	6	3	—	3	14	15	6
9. CAO	6	2	1	3	7	8	5
10. Unirea-Tricolor	7	1	2	4	16	18	4
11. Juventus	6	1	1	4	9	14	3
12. AMEFA	7	—	1	6	9	22	1

Beszámolónk a mérkőzésekről:

Romania—Gloria 2:2 (2:0). Féldőnként váltakozó fölényű játék, amelynek során az első féldőben a Romania, a másodikban a Gloria volt jobb és ennek megfelelően érték el a gólokat. A 4. p-ben Muntean szabadrugása után Felecan II. góloz, a 25. p-ben szép csatárakció után Farcasan állítja be a féldő eredményét.

Az SGA biztosan halad az őszi bajnokság felé

A lelkes Tricolor rávert az Olimpiára, az Intelegerea pontot vett el a Transilvaniától, ugyszintön az Alimentatie is a Soimi-CFR-től — Az Unirea simán győzött a Juventus felett

Az aradkerületi elsőosztályu bajnokság vasárnapi teljes fordulója néhány meglepetést hozott. Elsősorban meglepetésszámba ment a Tricolor nagyarányú győzelmé az Olimpia PTT felett, de a forduló két döntetlenje sem volt előre várható: az Intelegerea és az Alimentatie vettek el egy-egy pontot a Transilvaniától, illetve Soimi CFR-től. Az Unirea minden zökkenő nélkül, biztosan győzte le a Juventust. A bajnokság állása a következő:

1. SGA	7	6	1	—	32	5	13
2. Transilvania	7	4	2	1	17	9	10
3. Intelegerea	7	4	1	2	14	12	9
4. Olimpia PTT.	8	4	1	3	22	19	9
5. Unirea	8	4	1	3	18	18	9
6. Soimi CFR R. A.	7	3	1	3	14	13	7
7. Tricolor	8	2	3	3	8	10	7
8. Hakoah	7	2	2	3	18	16	6
9. Juventus	7	—	1	6	5	22	1
10. Alimentatie	6	—	1	5	6	30	1

A meccsekről a következő beszámolót adjuk: **SGA—Hakoah 5:2 (2:2).** A Hakoah egy féldőig egyenrangú, de szünet után az SGA megérdemelten győz. Góllövők: Kovács, Fritz, Grünfeld (öngól), Metz és Grosz, illetve Pálfi és Seruga. Bíró: Varga.

Transilvania—Intelegerea 1:1 (1:0). Egyenlő erők küzdelme, reális döntetlen. A Transilvania gólját Wágner, az Intelegereaét Farkas III. szerezte. Bíró: Sasu.

Igná góljaival kiegyenlített. A 41. p-ben Pecican egy hendsz miatti 11-est kapu mellé lőtt. A Romániában a két hátvéd, Muntean és Cobarzan—Farcasan-jobbszárny tetszett, a Glóriában Ökrös, Faur, Igná és Dobra nyújtottak jó játékokat. Kitűnő bíró volt C. Ilescu.

Ripensia—AMEFA 4:3 (1:0). Az első féldőben a Ripensia játszik fölényben, de csak egyetlen gólt ér el Schwarz révén. Szünet után Dobai góljára Karabell góloz, majd ismét Schwarz szerez eredményt a Ripensianak. Most az AMEFA rákapcsol és Magold, valamint Karabell góljaival egyenlített, de az utolsó perc második felében a Ripensia Schwarz góljával megszerzi a győzelmet. A Ripensia ezáltal nem volt különösebben jó, a csapatban csak a csatársor balszárnya (Ciolac—Schwarz—Dobai) érdemel dicséretet. Az AMEFA védelmében Bugarin és Reinhardt, a jól funkcionáló halvesorban Szurdi, a csatársorban pedig Cucula és Karabell érdemelnek elismerést. Bíró Seliceanu.

Crisana—Unirea-Tricolor 3:2 (1:1). A Crisana jobban játszott, de a csatárok a kapu előtt határozatlanok. Schileru gólját Lakatos egyenlített, majd szünet után ismét Schileru góloz, de újból Lakatos egyenlített, ezáltal szabadrugásból. A győztes gólt Barátky szerezte pompás fejessel. Bíró dr. Tunea.

CFR—CAO 1:0 (0:0). A mezőnyben egyenrangú ellenfelek küzdelme, de a csatársorok mindkét részről csapnivalóan gólképteleneknek bizonyultak. A mérkőzés egyetlen gólját Wetzler II. szabadrugásából szerezte a bucaresti-i vasutascsapat. Bíró Oravetz.

Unirea—Juventus 4:0 (1:0). Az Unirea végig többet támad és megérdemelten győz. A gólokon: Kitzinger, Tausch, Böszörményi és Fericean (öngól) osztoztak. Bíró: Pálfi.

Tricolor—Olimpia PTT 4:1 (1:0). Meglepetésszerű, de megérdemelt győzelem. A győztes csapat góljait Halza (2), Hönig II. és Pomacsek, az Olimpiát Rohan dr. szereztek. Bíró: Ciorogariu.

Soimi CFR R. A.—Alimentatie 1:1 (1:0). A lelkes Alimentatie megérdemelt pontot szerzett. A Soimi gólját Ilici, az Alimentatie-ét Bayer szerezte. Bíró: Pfeiffer.

O Ifjúsági bajnokság. CAA—Astra 8:0 (6:0).

O Szövetségi díj. Gloria—Tricolor 2:0 (1:0). Banatul—SGA 3:0 (1:0). Hakoah—Juventus 6:1 (2:0). Olimpia-PTT—Transilvania 5:0 (2:0). CAA—Intelegerea meccsen utóbbi nem jelent meg.

O Másodosztályu bajnokság. B) csoport: Fortuna—Virtutea 2:0 (1:0).

O Egyéb aradi eredmények. USA—Titanus 6:4 (3:2). Banatul—Astra 2:1 (1:1). Gloria ifj.—Transilvania ifj. 3:2 (1:1).

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék
BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48. 313

Első győzelmét aratta a CAA a nemzeti bajnokság B-csoportjában CAA—ILSA 3:2 (2:1)

A nemzeti bajnokság B) csoportjában vasárnap teljes forduló: négy mérkőzést játszottak le a csapatok és a legnagyobb meglepetést a CAA csapata szolgáltatta, amely pompás győzelmet aratott a kitűnő ILSA felett. A Vulturi legyőzte a CAT-ot, az RGMT a Rovine Grivitát, az UDR és Jiul pedig osztoztak a pontokon. A nemzeti bajnokság B) csoportjában a második kategória táblázata most így fest:

1. CA Jiul	5	4	2	—	26	9	10
2. UDR	5	3	1	1	17	7	7
3. Vulturi Textila	6	3	—	3	7	14	6
4. CAT	5	2	1	2	16	11	5
5. RGMT.	2	2	—	—	9	2	4
6. CAA	5	1	—	4	6	23	4
7. ILSA	2	—	1	1	5	6	1
8. Rovine Grivita	5	—	1	4	7	21	1

A meccsekről:

CAA—ILSA 3:2 (2:1). Az ILSA kétségkívül a technikásabb együttes, de a CAA ezáltal nagy lelkesedéssel játszott és megérdemelten szerezte meg a pontokat. Klimek lövi az ILSA vezető gólját, de Török egyenlített nagyszerű fejeléssel, sőt Matyók beadása után Régnier II. révén a CAA-é a vezeték. Helycsere után indokolatlan 11-esből Klimek révén egyenlített az ILSA, de Pataki a CAA-nak szerzi meg a győzelmet. A győztes csapatban Ködmön, Vass, Schröffer és Török a legjobbak, az ILSA-ban csak a közvetlen védelem és Klimek érdemel említést. Ucenic bíró erősen nyomta az aradi csapatot.

TMTE—Rovine Grivita 7:2 (5:0). Vulturi Textila—CAT 3:0 (2:0). AC Jiul—UDR 1:1 (1:0).

O Egyéb nemzeti bajnoki B) csoportbeli eredmények. Sportul Studentesc—Elpis 1:1 (0:0). Victoria—ACFR 1:0 (0:0). Phoenix—Cheramica 11:0 (5:0). Staruinta—CFR Oradea 0:0. Tricolor—CFR Cluj 0:0. UnireaCFR—Stadiul Bacauan 2:1 (1:1). DVA—Franco Romania 1:0 (0:0). Olimpia CFR—CA Cluj 1:0 (0:0). Dacia Unirea—Textila 3:1 (2:0). Jahn—Sporting 2:2 (2:1). Brasovia—Tricolor 4:2 (1:1). Soimi—Vitrometan 0:0.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére iutánvos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9-1-ig,
d. u. 3-7-ig

FIGYELEM!

Hajszájakat véglegesen és nyomtalanul — testfogyasztást helyi és általánost — garanciával végez

PILISINE

kozmetika Arad.
Bul. Regina Maria 15.

Hafalmas érdeklődés Moti Spakow boxversenye iránt

Vasárnap Clujon tartotta versenyét Moti Spakow és kitünő gárdája, a román professzionista ökölvívók színe-java és a Spakow—Marinescu mérkőzés harmadik menetében a nagyszerű Spakow kiütötte ellenfelét. Calinescu és Adanie mérkőzése 10 menet után Calinescu győzelmét hozta. A nagyszerű gárda kedden este 9 órai kezdettel a Városi Színházban versenyez és a profik nagyszerű meccsein kívül néhány amatőr mérkőzés, valamint kitünőnek ígérkező súlyemelő verseny kerül lebonyolításra.

Döntetlenül végződött a magyar futballderbi

Budapestről jelenik: A magyar profiligá vasárnapi fordulóján az Ujpest és Ferencváros játszották le a derbit, amely izgalmas küzdelem után 1:1 arányban döntetlenül végződött. A Hungária, a Szeged FC és Phöbus minimálisan, a Budai „11” fölényesen győzött, míg a Bocskai—Kispest meccsen a csapatok osztozkodtak a pontokon. Beszámolóink a következők:

Ujpest—Ferencváros 1:1 (1:1). A két csapat küzdelme sok szépséget nem hozott, de annál izgalmasabb volt. A mérkőzés nagy részében az Ujpest támadott, főképpen az ujbpesti fedezetsor volt kitünő. Seres vezetőgólját Toldi egyenlítette ki és a második féldőben egyik csapat sem tudott eredményes lenni.

Budai „11”—Somogy 6:0 (3:0). A Budai „11” igen nagy formában van és nagy fölényrel lépte le a kaposvári együttest. Az első féldő góljait Héjjas (2) és Schusztler lövik, a második féldőben mindhárom gól Röck érdeme.

Hungária—Attila 2:0 (0:0). A Hungária csak a második féldőben kerekedett felül és Cseh, valamint Szabó III. góljaival győz.

Phöbus—III. Ker. FC 2:1 (1:1). A Phöbus megérdemelten nyerte a gyengébb nivóju meccset. Sárvári lövi a III. Ker. gólját, de Solti két góljával a Phöbus győz.

Szeged FC—Soroksár 4:2 (2:1). Biztos győzelmet aratott a Szeged FC jobb fedezetsora révén. Kelemen, Korányi II., Korányi II., Bognár, Szecsey, Korányi H. a góllövők sorrendje.

Bocskai—Kispest 2:2 (2:0). A Bocskai csak az első féldőben volt kitünő, szünet után a Kispest játszott jól. Góllövők: Návai és Hevesi, illetve Serényi és Nemes.

Külföldi eredmények: Admira—Vienna 1:0 (1:0). Wacker—Austria 2:1 (0:1). Rapid—Hakoah 5:1 (3:0). FAC—WSC 1:0 (1:0). Favoritner SC—WAC 2:1 (0:0). Sparta—SK Pilsen 4:2 (2:1). Viktoria—Zsidenice 0:0. ASK Kollin—Bohemians 2:2 (1:1). TFK—Prostejov 4:1 (1:1).

Nagy lelkesedés mellett folyt le a Magyar Párt vasárnapi megyei szervezési munkája

Tisztújító közgyűlés három aradi községben

A megye északi részében, Padurenin, Chisineu-Crisen és Varsandon tartották meg az ez évben esedékessé vált tisztújító közgyűléseket. Az aradi vezetőségi tagokat mindenütt lelkes magyar szeretettel fogadták a tagozatok, minnek legjobb biztosságát adták azzal, hogy a gyűlésen nagyszámban jelentek meg és nagy megértéssel fogadták az aradi vezetőségi tagok ismertető előadását. Chisineu-Crisen dr. Olosz Lajos üdvözölte az aradi vezetőségi tagokat és megköszönte megjelenésüket, mire dr. Parec Béla h. elnök emelkedett szólásra és mélyhatású beszédében fejtette ki a magyarság tömörülésének szükségességét és a tisztújítás fontosságát.

— A tagozat tartja össze — mondotta — az ott élő magyarságot és képezi ezt az összekötő kapcsot az aradi központtal, mely minden sérelmes ügyben eljár és módot keres arra, hogy a felmerülő sérelmek orvosoltassanak is.

Padurenin Nagy Zoltán református lelkész fogadta az aradi vezetőség tagjait és határos szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Dr. Velcsó Géza megköszönte a szép fogadtatást és örömmel állapította meg, hogy az egybe gyűlt nagyszámban magyarság a magyar összetartást igazolja, amelyre ezekben az időkben oly multhatatlanul nagy szükség van.

— A magyaroknak a magyar táborban van a helyük — mondotta — mert ha szétforgácsolódnak, erőnk is megtogyatkozik és kisebbségi életünkben helyzetünk még nehezebbre fordul.

Varsandon Takács Vince plébános köszöntötte meleg szeretettel a vezetőségi tagokat és a gyűlést szépen felépített bevezető beszédével nyitotta meg. Dr. Szuchy Pál a megyében élő kisebbségek helyzetét ismertette és rámutatott arra, hogy ha ez a kisebbségi egység erős és kifejezője a tagozatokban élő magyar-

ságnak, úgy egységesen is lehet eljárni minden olyan ügyekben a megyei hatóságoknál, amelyek egységes intézkedést kívánnak. Ez minden esetben meg is történik és a tagozatok láthatják is, hogy hozzánk forduló panaszainkat a lehetőség szerint orvosoljuk. Lantos Miksa a tagozatoknál a pártközpont gazdasági támogatásának szükségességét emelte ki határos beszédében, melyet az egybegyűlték igaz megértéssel vettek tudomásul. A szíves vendéglátó ez alkalommal Chisineu-Crisen dr. Olosz Lajos volt, aki vendégül látta az aradi vezetőség tagjait. A megválasztott tisztikarokat itt ismertettük:

VARSAND. Elnök: Takács Vince róm. kath. plébános. Alelnökök: Kelemen Sándor és Schuller József. Titkár: Kovács János. Jegyző: Barna Imre. Pénztárnok: Hock Ferenc. Ellenőrök: Tamás Lajos és Kiss Balázs.

Intézőbizottság: Schuller Mihály, Borzik János, Kovács Agoston, Papp Imre, Zsórá Antal, Magyar András, Körömi Mihály, Schuller István, Hamernyik Adám, Balázs István, Czettler Mihály és Juhász István.

PADURENI. Elnök: Nagy Zoltán református lelkész. Alelnökök: Biró Bálint és Tózer András. Titkár: Gurka László. Jegyző: Kilin Sándor. Pénztárnok: Biró Ferenc. Ellenőrök: Tózer István és id. Kapras János.

Intézőbizottság: Rubin Jakab, Czeke István, Rostás Sándor, Pálfi József, ifj. Pálfi Bálint, Szerényi Károly, Szilágyi Péter, Molnár Lajos, Vajda András, Kálnoki András, Biró Antal, Deák István, Tózer Sándor és Tózer Lajos.

CHISINEU-CRIS. Elnök: Dr. Olosz Lajos. Alelnökök: Polonyi Sándor és Mátyási Mihály. Titkár: Reisz János. Pénztárnok: Molnár Pál. Jegyző: Tichy Antal. Ellenőrök: Riesdorfer Gyula és Grecsner Jenő.

Intézőbizottság: Mayer János, dr. Margócsy Géza, Süli Mihály, Csomós Ferenc, Zöldi József, Takács János, Nagy György, Bonczos Miklós, Csiszter Kálmán, id. Herczeg József, Kelemen Károly és dr. Lőrinczy Gyula.

Megindult a küzdelem a kereskedelmet korlátozó új ki- és beviteli rendszer miatt

Az Aradi Kereskedelmi Testület felirattal fordul a kormányhoz a kereskedők működését megnehezítő intézkedések ellen

Lapunk másik részén megemlékezünk az Aradi Kereskedelmi Testület nagy választmányának vasárnap tartott üléséről és e helyen ismertetjük a gyűlésnek azt a részét, amely az új ki- és beviteli rendszer bevezetésével áll szoros összefüggésben.

Szóllósi Zsigmond főtitkár teljes részletességgel ismertette a külkereskedelmi szervezet új rendjére vonatkozó kormányrendeletet, amely az exportra november 1-én, az importra november 15-én lép életbe. Rámutatott a rendeletnek arra az alapvető gondolatára, hogy áruimport legfeljebb az össz-export értékének 60 százaléka erejéig lesz lehetséges, de ebből a 60 százalékból is mindenek előtt a gyáripár kapja meg az általa igényelt részt, ami a valóságban azt jelenti, hogy a kereskedelemnek alig marad valami az exportbevételek 60 százalékából. Annál kevésbé, mert az export legnagyobb része petróleum, termény-áru és fakivitel, ezek értékét pedig az iparnak biztosított elsőbbség után általában maguk az e szakban exportáló vállalatok jogosultak felhasználni. A kereskedelem tehát a többi, együtt is jelentéktelen export bevételeimél jön figyelembe. Ha most ehhez még számításba jön, hogy a kereskedelemnek így talán megmaradó csekély rész felosztása egészen bizonytalan és az erre Bucurestiben szervezett bizottságtól függ, — előrelátható, hogy a tel-

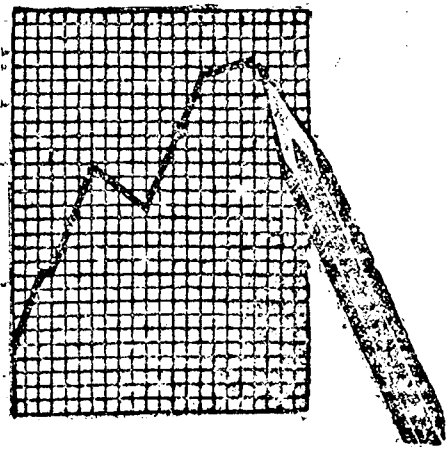
jes importkereskedelem halálra van ítélve, s akik evvel foglalkoztak, a nagy cégek, el kell, hogy tűnjenek, a detail-kereskedelem pedig még inkább, mint eddig, ki lesz szolgáltatva a gyárak jól védett páholyából irányzott tettségének.

Rendkívül élénken vitatták meg a tagok az új helyzetet és azt a lehetőséget, hogy a november 15-ig tartó átmeneti időben van-e még lehetőség részesezni az odáig az export eredményére tekintet nélkül biztosított behozatalban, ami azonban az előző év utolsó negyedének 30 százalékára van lekorlátozva az egész ország számára. Általánosan az a nézet alakult ki, hogy az új rendszer még inkább életképtelenné teszi a kereskedelmet, éppen akkor, amikor a mindennapi terhein felül a legnehezebb probléma előtt áll: hogyan állhat rendelkezésre a belföldi kölcsön-emisszió pillanatában a közérdek felhívásának?

A gyűlés a két kérdésnek ebben az összefüggésben felírta a Kereskedő Szövetség, mint az aradi Kereskedelmi és Iparkamara útján a kormányhoz, hogy az export-import rendnek most megjelent szabályait a legsürgősebben helyezze hatályon kívül és adjon a kereskedelemnek lehetőséget arra, hogy teljesítthesse azokat a mindennapi és azokat a rendkívüli kötelezettségeket, amelyek viselését tőle várják és amelyeket ő mindig készséggel teljesít.

reklámélet

feljavitja az ön üzleti forgalmát mert ötleteket ad, segít, informál

szerkesztő: Balogh Sándor

Évi 530 lel előfizetésért díjtalanul megkapja: naményi-dr. herman-nádai „a reklám” című szakfolyóirat, 300 oldal terjedelmű, 60 műmelléklet, belföldi ára 720 lel.

Kiadóhivatal: Budapest, Balvány uccsa 12. szám

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kormány megállítja az árak emelkedését

Az aradi állami iparfelügyelőség két fontos táblázat elkészítésére hívja fel a gyárat — November 5-ig kell beküldeni a kimutatásokat

Az Aradi Közlöny pénteki száma közölte azt a bucuresti-i jelentést, hogy Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter a Gyáriparosok Országos Szövetségének (UGIR-nak) vezetői előtt kifejtette Románia új külkereskedelmi rendszerét és ez alkalommal az export és import új szabályainak pontos betartására hívta fel az összes gyárosokat. A kereskedelmi miniszter tudomására hozta a gyáripari vállalatoknak, hogy a jelenlegi árak lecsökkentését elengedhetetlenül szükségesnek tartja, mert a kontingensrendszer bevezetése óta a belföldi iparcikkek ára aránytalanul emelkedett, holott az 1932. év őszén bevezetett védővámrendszer óta a belföldi gyáraknak nem kell küzdenie a külföldi gyáripar versenyével. Arra is rámutatott Manolescu-Strunga, hogy az árucikkek drágulásához mérten az alkalmazottak javadalmazása egyáltalán nem áll arányban és ezért kívánatos a munkajövedelem emelése, illetve a gyáripari jövedelmek arányos megosztása.

Ez volt a bevezetője annak a miniszteri rendeletnek, amely a hivatalos lap tegnapi számában október 27-i kelettel megjelent és amelyet a miniszterium 67088. szám alatt az összes iparfelügyelőségeknek, így a Trimbitioni Traian vezetés alatt működő aradi iparfelügyelőségnek (az I. Carol-köruton levő iparügyi testületi székház) is megküldött. Trimbitioni iparfelügyelő lapunk útján is felhívja az aradi, aradmegyei és hunedoaramegyei iparvállalatokat arra, hogy ez év november 5-ig két példányban készítsék el az alábbi rovatokat tartalmazó kimutatást, amely két részből áll:

A táblázat első részében fel kell tüntetni az ipartelegen levő nyersanyagokat, segédanyagokat, félig kész és teljesen kész árukat mennyiség szerint, az ez év november elsejei átladékok szerint. A fenti cikkeknek nemcsak kereskedelmi elnevezése, hanem kilogrammonkénti jelzése is beírandó a kimutatásba. Ha például

valamely textil- vagy szövetségár feljegyzi a kimutatásba, hogy az árucikk 80 cm. széles, akkor azt súly szerint is fel kell tüntetni, hogy az ellenőrzés alkalmával az esetleges tévedések megállapíthatók legyenek. De nemcsak a ruházati cikkek, hanem az összes áruk is súly szerint szintén felveendők a fenti jegyzékbe.

A táblázat második részének a gyártmányok összes faját, 1934. október 25-én fennállott gyári eladási árát, az eladási feltételeket

Az aradi kereskedők részvétele az országfejlesztő kölcsön jegyzésénél

A meggyöngyült kereskedelmi forgalom mellett is támogatják a közérdekű célt — Kinevezték a pénzügyigazgatóságon működő alkalmi szekciót

Az aradi Kereskedelmi Testület vasárnap délelőtti nagyválasztmányi ülésén a belföldi kölcsön kibocsátásával is behatóan foglalkozott. A választmányi ülésnek erről a részéről az alábbi tudósítást közöljük:

Domán Sándor elnök ismertette a helyzetet és jelezte, hogy egy a kamara, mint a pénzügyi hatóságok természetesen a kereskedőkhöz is fognak fordulni a belföldi kölcsönben való részvétel végett, figyelmébe ajánlotta a tagoknak, hogy még a lehetetlenség határain túl is igyekezzenek támogatni a közérdekű célt.

A kérdéssről beható tanácskozás folyt le. A szükség parancsát mindenki elismerte, de rámutattak arra is, hogy a hitel teljes kikapcsolása óta a kereskedőnek szabadon rendelkezésre álló tőkéi általában nincsenek, bevételei a közterhek, bérek és egyéb költségek fedezését sem biztosítják, nem hogy e bevételek terhére lehetne nagyobb összegeket kivonni a forgalomból. Főként azonban, ha a külkereskedelemben a kereskedőket teljesen félre állító rendelkezéseit a legsürgősebben meg-

(Kondíciókat) kell tartalmazni és nemcsak az áru kereskedelmi elnevezését, hanem kilogrammonként is fel kell tüntetni annak súlyát is.

A fenti két táblázatot egy másolattal, tehát összesen két példányban 1934. november 5-ig be kell szolgáltatni az aradi állami iparfelügyelőséghez, amely azokat összesítve, november 7-ig a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumba küldi. A feltűnést keltő körrendelet indoklást nem tartalmaz, de arra figyelmezteti az érdekelteket, hogy az esetben, ha november 5-ig pontosan nem tesznek eleget a rendelet utasításainak, akkor elveszítik az iparügyi törvények előnyeit, továbbá tilos lesz nekik a külföldről nyersanyagokat behozni és még az árdragítási törvény alapján is büntetésre kell számítaniuk. Ugy a rendelet, mint az iparfelügyelő arra is felhívja az iparvállalatok tulajdonosainak figyelmét, hogy az iparfelügyelők abszolút bizalmasan, szigorú titoktartás mellett kötelesek megőrizni a táblázatokba beírandó összes adatokat, tehát indiszkrétitól senkinek sem kell tartani.

nem változtatják, még az életbelépésük előtt, akkor a legtufeszítettebb igyekezet sem mutatthat olyan eredményeket, amelyeket a kereskedelem egyébként örömmel mutatna fel.

A gyűlés alapos megvitatás után úgy határozott, hogy a kereskedők teljes kötelező érzéssel és erők végső megfeszítésével támogatják a kölcsönjegyzést, s ha kormányintézkedések biztosítanak a kereskedelem további életlehetőségét az árubeszerzés mostani sorvasztó akadályai helyett, a lehetséges kölcsönjegyzések lényegesen kiegészíthetők, ké válnának a meglévő buzgalom és készség mellett. Ebben az ügyben a Kereskedelmi Testület két hét múlva teljes gyűlést hív össze.

A gyűlés még a városi értéktaksa körül panaszokkal foglalkozott; majd elhatározta, hogy közbenjár a városnál, hogy a Központiszálló előtti feltételes autobus megállót rendszer megállóhelyé alakítsák át. Ez a hely a kereskedelmi élet központjában van, a vásárlóknak nagy érdeke tehát, hogy ott mindig fel- és leszállhassanak. És a közönség érdeke a városi üzemenk is érdeke.

Ez alkalommal közöljük, hogy Doctor Vazul aradi behajtási pénzügyigazgató az országfejlesztési kölcsön pénzügyigazgatósági és adóhivatali adminisztratív teendőinek elvégzésével Titiriga Tódor tisztviselőt és Endrődi Sándor főpénztárnokot bizta meg, akik a főpénztár helyiségében külön fülkében együtt fognak működni. Az aradi és aradmegyei összes jegyzési helyek közvetlenül nekik fognak beszolgáltatni az általuk inkasszálandó jegyzési összegeket, úgy, amint azt lapunk vasárnapi számának közgazdasági rovatában részletesen közöltük.

A pénzügyi adminisztrátor ezúton ismételtén felhívja az ügynöki munkára vállalkozó személyeket, hogy megbízhatóságukat és előbbeni működésüket igazoló irattal nála jelentkezzenek.

Hétfőn délig csupán egy jelentkező volt, de remélhetőleg a legközelebbi napokban már többben is vállalkoznak az ügynöki munkára.

— Az adóbonok csak forgalmi értékben helyezhetők letétbe. Bucurestiből jelentik: Az adóbonok kibocsátásáról szóló törvény értelmében a bonokat a közpénztárak garanciaképpen névértékben elfogadják. A bucuresti-i törvényszék előtt folyamatban levő egyik perben felmerült az a kérdés, hogy a letétbehelyezés alkalmával a garanciaösszeget az adóbonok névértékével vagy pedig a forgalmi értékkel lehet-e elszámolni. Az ilfovi törvényszék a napokban úgy döntött, hogy az adóbonok magánosok esetében nem névértékben, hanem csak forgalmi értékben nyújthatók be garanciaképpen. De ha az állammal szemben használják fel ovadékul, akkor a letétpénztár névértékben köteles azt elfogadni.

Arad székhellyel részvénytársaság alakul a vándorfakereskedők árujának felvásárlására

Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete oradeai közgyűlésének nagyfontosságú határozata. — A kormány is támogatja az új alakulatot

Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete vasárnap Oradeán rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán egyetlen pont és pedig a vándorfakereskedelemben régen húzódo ügy szerepelt. A közgyűlésen Mezei Márton elnököt és azon megjelent az egyesület főtíkára, Bán Vilmos is, valamint számos aradmegyei, bihori, salagiu-i, satumarei és carasi fakereskedő.

Az egyesület — mint ismeretes — már régebben akciót indított annak érdekében, hogy megszűnjön az a veszélyes konkurrencia, amelyet a minden rezi nélkül dolgozó vándorfakereskedők működése jelent ama fakereskedők számára, akiknek a cégbejegyzés, adók és illetékek, valamint házbér kiadásait viselniük kell. Mezei Márton elnök bejelentette a közgyűlésnek, hogy a nemrégiben lefolytatott tárgyalások eredményeképpen sikerül a „Comertul Lemnului”-vállalat részvétele mellett

négymillió lej alaptőkével részvénytársaságot alapítani, amely a vándorfakereskedők által piacra hozott famennyiséget megfelelő áron felvásárolja.

Bejelentette azt is, hogy a kormány ezt a mozgalmat a legmesszebbmenő módon támogatni fogja, annál is inkább, mert a fakereskedők mozgalmát a hegyvidéki lakosság felségélyezését is szolgálja oly módon, hogy termékeik szá-

mára piacot biztosít. A Kormány támogatása elsősorban abban nyilvánul meg, hogy lehetővé teszi az alakítandó részvénytársaság által szervezéstől famennyiség tekintélyes részének exportálását.

Bejelentette az elnök azt is, hogy a részvénytársaság megalapításához szükséges tőke már biztosítva van. A közgyűlés a szükséges előmunkálatok elvégzésére öttagú bizottságot küldött ki, amely ellátja a megalakulással és a tőke biztosításával járó összes teendőket.

Az új vállalat székhelye Aradon lesz.

mert tudvalevőleg itt van a székhelye az Erdélyi Fakereskedők Egyesületének is és az egyesület tagjai érdekeinek megvédése céljából biztosítani kívánta a maga részére az irányítást.

Az ülésen megjelentek közül számosan szólaltak fel és mindannyian helyeselték a vállalat alapítását, egyben pedig a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete vezetőségének agilitásáról és dicséretreméltó tevékenységéről.

A közgyűlés által kiküldött ötös bizottság már ma össze is ült, megkezdte munkálatait, úgy hogy az új vállalat előreláthatólag már néhány hét múlva megkezdí működését. Ezzel véglegesen megoldást nyer a vándorfakereskedelemben problémája, amely egzisztenciális kérdésévé vált Erdélyi fakereskedőinek.

Taranu Victor aradi vezérfelügyelő egy hétig Belgrádban tárgyalt a Jugoszláviában lévő romániai nagyértékű letétek kiadatása végett

A letétek és az összes javak 38 millió aranykorona értékét képviselik.

Annakidején részletesen beszámoltunk arról, hogy a volt magyarországi területekből Romániához, illetve Jugoszláviához csatolt vidékeken maradt állami és egyéb köztulajdon felosztására és kicserélésére Románia és Jugoszlávia megbízottjai elvileg megállapodtak. A múlt évben aláírt egyezmény végrehajtására most került a sor. A Romániát megillető értékek közül igen sokat vittek magukkal a szerb csapatok, amikor a párisi békekonferencia a bánsági részek kiűritésére hívta fel a szerb haderőket, tehát Romániának ezen a réven is igen sok követelése van Jugoszlávián. Mindezekre nézve barátságos megállapodás jött létre a két állam között és ennek végrehajtása az utóbbi hetekben kezdődött meg.

A kormány megbízása alapján Taranu Victor és Hodor Victor bucarestii vezérfelügyelő Belgrádba utaztak és ott legutóbb egy hétig tárgyaltak a Jugoszláv külügyminisztérium Metékes ügyosztályának megbízottjaival. Az aradi vezérfelügyelő tegnap érkezett haza és az alábbi adatokat közölte lapunk közgazdasági rovatának vezetőjével:

— Ez alkalommal már másodszer voltunk Belgrádban és behatóan tárgyaltunk a Románia vagyonát képző, Jugoszláviában lévő nagy értékek hazahozatalának részleteiről. Óriási anyagot kell feldolgozni az e célra megalakított négytagú bizottságnak, amelyben Romániát Hodor kollegám és én képviseljük. A két állam közötti megegyezés alapján bennünket megillető ingó vagyon, különböző nemes fémek és más drágaságok, valamint az értékpapírok teljes összege 38 millió, háborúelőtti magyar korona értéket képvisel. A Romániának jutó értékek remélhetőleg már rövid idő múlva ténylegesen birtokunkba jutnak, ami jelentősen növeli az ország gazdagságát.

Eddig tart Taranu Victor nyilatkozata, amelyhez még hozzáfűzhetjük, hogy a 38 millió háborúelőtti korona most körülbelül egy milliárd 600 millió lejnek felel meg, mert egy aranykorona jelenlegi értéke 40 lej.

Uj alelnököt választott a Fakiviteli Szindikátus

Az ország favállalatainak, valamint a szakkörök felfokozott érdeklődése mellett tartották meg Oradeán Tilea Viorel volt miniszter elnöke alatt a Fakiviteli Szindikátus, a SEL rendes évi közgyűlését. Különösen az aradiak részéről nyilvánult meg érthető érdeklődés a közgyűlés iránt, mert a plénum elé javaslatot terjesztettek arra vonatkozólag, hogy a SEL székhelyét Aradra helyezték át. Ezt a javaslatot azonban a közgyűlés nem fogadta el.

Megjelent a SEL közgyűlésén Marinescu, a CAPS. vezérigazgatója, Falon cluji erdőigazgató, az aradi erdőigazgatóság részéről Piso János igazgató és Dragan mérnök, de természetesen képviseltették magukat a közgyűlésen az összes nagy favállalatok is. A vezetőség előterjesztette az elmúlt évmérlegét és zárszámadásait, amelyeket a közgyűlés jóváhagyott, majd pedig az új alelnök megválasztására került a sor. A SEL közgyűlése Fodor tekintélyes oradeai szakembert választotta meg a Fakiviteli Szindikátus új alelnökévé. Szóba került a kiviteli kontingens felosztásának kérdése is, de tekintettel arra, hogy a felosztás már megtörtént, a kontingenssel kapcsolatban újabb határozatokra nem került sor.

— Nagymennyiségű gyapjút vásároltak Romániában a német textilgyárak. Bucurestiből jelentik: Annakidején jelentették, hogy a romániai posztógyárak és a mezőgazdasági szindikátusok között megegyezés jött létre, amelynek alapján a posztógyárak kétféle millió kg. gyapjút vesznek át a termelőktől. Mivel ennél sokkal több gyapjút rendelkeznek a szindikátusok, legutóbb egy németországi textilipari csoporttal kezdtek tárgyalásokat, amelyek most eredményre vezettek és a németek a Romániában befagyott márkáért vásárolták meg az itteni gyapjúkészletek egy részét.

ROMÁN KIRÁLYI

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Az 1934. évi 4 1/2 %-os „Országfejlesztési Kölcsön” Kibocsájtási Prospektusa

(KIVONAT).

1. Nyilvános aláírás után lei 1.000 névértékű kötvények bocsájtának ki kötvényenként 880 lejes árbán.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsájtott régi járadékpapírokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpapírokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1.000 lejes kötvény évi 4 1/2 %-os kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás után váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntőke minden teljes egy milliárdjából nagy prémiumokkal viszsza-váltanak az első évben:

1 kötvényt	3.000.000 lejjel	azaz	3.000.000 lej
2 " á	1.000.000 " "	"	2.000.000 lej
4 " á	500.000 " "	"	2.000.000 lej
4 " á	250.000 " "	"	1.000.000 lej
46 " á	100.000 " "	"	4.600.000 lej
57 kötvényt összesen			12.600.000 lej

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes jutalékkal váltják vissza és pedig:

az 1.000 lejes címleteket	1.200 lejért
a 2.000 lejes címleteket	2.400 lejért
az 5.000 lejes címleteket	6.000 lejért
a 10.000 lejes címleteket	12.000 lejért
a 20.000 lejes címleteket	24.000 lejért

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált leiben fizeti ki az állam, a lej 10 milligram 0.900 finomságú aranyértékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illetékek alól mentesek.

A kötvények mentesek tovább az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardírozhatók és azokat garanciakul és óvadékul elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai;

Postatakarékpénztárak, az összes postahivatalok;

valamennyi közpénztár és a megfelelő időben megállapított pénzintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsájtási prospektusban találhatók.

— A Regátban 9 lejre emelkedett a jó bor árterjednek az ára. Bucurestiből jelentik, hogy az odobesti borvidéken a jó bor ára literenként már elérte a 9 lejt. A regáti hegyvidékén az idén gyenge minőségű és kevés bor termelt.

— Csökkent a leggazdagabb államok nemzeti bankjainak aranyálladéka. Párisból jelentik az alábbi érdekes adatokat: A francia nemzeti bank aranyálladéka a legutóbbi kimutatás szerint csökkent s megszűnt az arany beözönlése. Ez év augusztusában az aranyálladék 306 millió frankkal növekedett, de az emelkedés szeptemberben már csak 106 millió frank volt. A jelentés azt is tartalmazza, hogy az egész világpiacon még mindig a francia nemzeti bank a legnagyobb aranyvásárló intézmény. Második helyen áll a svájci

nemzeti bank, amely augusztusban 92 millióval, szeptemberben pedig már csak 74 millióval növelte aranyát. A belga nemzeti bank aranyalapja 12 millióval, a hollandiaié 6 millióval emelkedett, míg ellenben az olasz nemzeti bank aranyálladéka szeptemberben 35 millióval, augusztusban pedig 6 millióval csökkent. Az Északamerikai Egyesült-Államok augusztusban és szeptemberben dollár árfolyamának megvédése céljából jelentősen mennyiségű aranyat küldtek Európába. Októberben ezek a küldemények csökkentek és ez idő szerint a küldés stagnál. A francia nemzeti bank aranyálladéka augusztusban 16.604 millió frank, szeptemberben pedig 16.710 millió frank volt.

Autóemelők kiváló, modern kivitelben leg- előnyösebben szerezhetők be Kálmán A. Részvénytársaság, Arad

Rádió műsor

Romániai időszámítás.

KEDD, OKTÓBER 30.

Bucuresti. 18: Délutáni zene, lemezek. 19: Beszélő-
műsor. 19.20: Lemezek. 20: Rádiógyermek, felolvasás.
20.20: Kamarazene lemezek. 20.45: Felolvasás. 21:
Rádiózenekar, Gluck Wagner: Iphigenia Aulisban. D'Al-
bert: Cselló- és zenekari verseny. 22.15: Schumann:
I. szimfonia. 23: Beszélőműsor. — Budapest I. 7.45: Tor-
na. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „A Lázitü-
zelésünk problémái”. 11.40: „Gesztenyes receptek”.
(Felolvasások). 13: Déli harangszó. 13.05: Sassy Iringó
gondnőnk. Schomann Józsa énekel zongorakísérettel.
14.30: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 17:
Asszonyok tanácsadója. 18: „A Mátra”. 18.20: A Bu-
dapesti vendégszerelő Talimne Mestellulij Selts ezri
énekkar hangversenye. 19: Francia nyelvoktatás. 19.30:
Ihar Ferenc tárogatózik (zongorakísérettel). 19.55:
„Leány az ablakban”. Schöpflin Aladár beszélgetése.
20.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „A Rajna
kincse”. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard.
Fordította Radó Antal. 22.55: Hírek. 23.20: Sáray Ele-
mér és cigányzenekara. Utána: A Bachmann-szalon-
kvintett műsora. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 16.40:

Könnnyü négykezes zongoraművek. 17.05: Hírek. 17.10:
Művészlemez. 18.05: Würli Margit alt éneke. 19.50:
Rádiózenekar Wareska szopránal. 24: Schneider-jazz
dalokkal, tánczene. Utána: Jazz-lemezek. — Breslau,
17: Bányászzenekar. Könnnyü zene. 19.15: Harmonika-
kettős. 20: A külföldi németek órája, az erdélyi mű-
balladákban és dalokban. 21.10: Strauss János: Dene-
vér, operett. — Deutschlandsender. 18.30: Cigányzene
lemezek. 20: Fehrs-Günther: Kottengold, hangjáték.
20.30: Tánclideanek. 21.10: Falusi búcsu, nagy táncest,
falusi jelenetek. 24: A Tokio-Berlin cserehangver-
seny 16 hang, a capella-kar Tokióból. — Kassa. 11.15:
Magyar iskolai rádió. 12.30: Danyi A. cigányzenekara.
14.30: Magyar hírek. 14.35: Lemezek. 16.55: Könnnyü
cseh zene. 19.55: Magyar hírek. 20.05: Rusko Emil
szlovák népdalokat énekel. 20.45: Lemezek. 21: A fil-
harmonikusok ünnepi hangversenye. — Milano. 18.10:
Ferruzzi-zenekar. 21.45: Schubert-Berté: Három a
kislány. — Pozsony. 14.45: Német és magyar hírek.
18.15: Horvát délutáni. Dévényiufaluból. 19: Magyar mű-
sor. 20.30: Smetana: Az eladott menyasszony. 3 fel-
vonásos opera. 23.15: Magyar hírek. Utána: Lemezek. —
Róma. 18.10: Vegyes hangverseny. 21.10: Lemezek.
21.45: Serato Arrigo hegedű, Satta Artalo zongorázik.
Beethoven: V. szonáta. Bach: Ária. Weber: Larghetto.
Kreisler: Pulcinella. Tartini: Fuga. Schumann: II.
nagy szonáta. 23: Szimmi. 23.30: Könnnyü zene. —
Stuttgart. 19.30: A manheimi filharmonikusok Hillen-
gass szoprán és Weichart tenorral. 21.50: Rádiózene-
kar Manén hegedűművésszel. 1-3: Éjjeli hangverseny.
Közben: Manén hegedű- és Haagen zongoraművész vir-
tuóz apróságokat ad elő.

SZERDA, OKTÓBER 31.

Bucuresti. 18: Rádiózenekar. 19: Időjelzés, időjá-
rás, beszélőműsor. 19.15: A zene folytatása. 20: Rádió-
gyermek, előadás. 20.20: Filmzene lemezek. 20.45:
Felolvasás. 21: Cocorescu Magda zongorázik. 21.45:
Badescu Dinu énekel. 22.05: Szalonzenekar. 23: Be-
szélőműsor. 23.25: Szalonzenekar. — Budapest I. 7.45:
Torna. Utána: Hanglemezek. 9.30: Hírek. 10—10.55:
Református istentisztelet. 11—11.55: Unitárius istentisz-
telet. 12—12.55: Evangélikus istentisztelet. 13: Déli ha-
rangszó. 13.30: Hírek. 13.45: Az államrendőrség fuvó-
zenekara. 17: A rádió diákfelőrája. 18: „Képek az ifju-
sági Vöröskereszt életéből”. 18.20: Bura Géza és ci-
gányzenekara. 19.15: „Pajti”. Komjáthy Aladár elbe-
szelése. 19.50: Venczell Béla énekel (zongorakíséret-
tel). 20.35: „Tisza István, az ember”. Gajary István
dr. előadása. 21.10: A Budapesti Szimfonikus Zenekar
hangversenye a Budai Vigadóban. 22.25: A rádió kül-
ügyi negyedórása. 23.25: Hírek. 23.45: Budapesti Kon-
cert Szalonzenekar. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 17.35:
Gyermekzene lemezek. 18.10: Paltauf Frigyes zene-

szerező dala Hadraboma Éva szoprán előadásában. Utá-
na Nickl Antal zongorázik. 20.10: Az állami Opera mo-
dern négyese és a rádiózenekar. 23: A bécsi Burg (esz-
perantó). 23.10: Lemezek. Utána: Jecha-jazz Naget
énekeivel, tánczene. — Berlin. 16.25: Német népdalok
(népdalnégyes). 17: Szórakoztató zene. 19.30: Zene és
népdalok. 21.10: Egyházi zene a reformáció emlékülne-
pén. 22: Rádiózenekar, Jung: Ébresztő. Beethoven:
Két román hegedűre és zenekarra. Dreasske: B-dúr
szerenád. 23: Hírek. Utána: Lipzse. — Breslau. 13: Bá-
nyászzenekar. 17: Rádiózenekar Blume tenorral. 18.50:
Kettőtíz szoprán Brahms-dalokat énekel. 23.20: Poz-
niak-tró játéka. Utána: Új zenekari művek lemezek.
Deutschlandsender. 17: Königsberg. Közben 18: Leme-
zek. 19.15: A postagalambról. 19.30: Sachse: Pimplé
detektívet játszik, ifj. hangjáték. 20: Könnnyü lemezek.
Leipzig. 18.20: Régi zene csembalón és térdhegedűn.
20.30: Reformációs ünnep. 21.15: A wittenbergi csaló-
gány Luther és a zene, hangképek. 22: Szimfonikusok.
22.45: Német balladák. 23: Hírek. Utána: Rádiózenekar.
Milano. 18.10: Kamarazene. 20.15—21: Hírek, lemezek.
21.45: Háromfelvonásos vigiáték. Utána lemezek. —
Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 14.25: Lemezek. 14.45:
Német és magyar hírek. 16.55: Rádiózenekar. 18.15:
Puchta B. hegedű. 18.45: Lemezek. 19: Magyar műsor.
21.40: Persi operaénekesnő hangversenye. 22.30: Pra-
ga. 23.15: Magyar hírek. 23.30—23.45: Lemezek.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 49 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1934. november hó 1-től számítjuk.

APRÓ HIRDETESEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 11 szóig csupán 2 lei.** Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

KI LENNE HAJLANDO fiatal elvált asszonynek anyagiilag is támogató megértő jó pajtása lenni. Leveleket „Vidám órák” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4598

ALKALMAZÁS.

MINDENES leány jóbizonyítvánnyal felvételt. Str. Barfü 28. 4600

ÜGYES SZOBALÉANYT azonnali belépésre keresek. Jelentkezni a városházán 64. számú szobában a titkárnál. 4530

Tanítónő, románul, magyarul beszél, gyermek mellé vagy irodai munkát keres hegyben vagy vidéken. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4574

TOBB ÉVI GYAKORLATTAL rendelkező középkori mindenek-szakácsnő állást keres. Vidékre is megy. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4594

GESELSCHÄFTERIN sucht Stelle für Nachmittagstunden. Adresse erbeten in der Administration des Blattes. 4601

OKTATÁS.

Franciát, németet új módszerrel olcsón tanítok, csoportokban is. Csikyné, Str. Unirei 1., földszint, 3-as ajtó. 4591

LAKÁS.

3 UCCAI parkettás, fűrdőszobás lakás 2 bejárattal, november 15-től kiadó. Strada Teodor Ciocnea 24. 4597

KÉTSZOBÁS modern uccal lakás november 1-re kiadó. Str. Gheorghe Popa 1. 4599

Különbejáratu butorozott szoba, fűrdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. emelet. 4022

CSINOSAN butorozott lakás kapualji bejárattal azonnal kiadó Piața Luptei 5. 4603

EGY elegánsan és egy egyszerűbb butorozott szoba kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4602

Most épülő új házban 2 és 3 szobás modern lakás december 1-ére kiadó. Iliriu Chendi 7.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Önkéntes felszerelés (gyalogság) és löszórmadrac eladó. Str. Unirei 1., földszint, 3-as ajtó. 4590

EGY MODERN két szekrényes, két ágyas hálószoba eladó. Gyurik asztalos, Str. Eminescu 14. 4529

Önémet ruhaszekrény, egyéb butordarabok, löszőr matracok eladók. Ugyanott 3 szobás lakás azonnal kiadó. Romul Veliciu 18.

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb naplárón veszünk. COMISIO blz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. 4063

PUHA ÓLOM megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Disztenyók

ezüstös és áttételező, valamint szürke, arany-sárga tarkaleveltek. Oszlopalku taxus sok valaja. Buxusok sok faiban és nagyságban. Azonkívül számtalan brüköld és évelő növény. Ciematis sok színben. Fent növények legjobb kiültetési ideje már most, a kora ősz. Megrendeléseket köszönettel elfogad. 4553 SZABÓ faiskola, Pancota.

B. — lejárt UJBOR 4489 karcos, mustó-borok kaphatók. **MESSZER, Str. V. Stroiescu 7.**

Legalkalmasabb az őszi ültetés!

Fajgyümölcsfáim eladását megkezdtem. Kapható mindennemű garantált termőképes gyümölcsfa oltvány, kora francia Duránfal és őszibarack, nagy gyümölcsű földleper, folyton termő málna, ribiszke, pöszmété, csemege és lugasszólló oltvány. Ciematis, különböző nemes futók, folyton virágzó nemes rózsák és díszbokrok, nemes hársfák olcsón kapható. Mindszentl koszorukat rendelésre bármilyen árban készítünk. **PAP LAJOS** faiskola és műkertészeti telepén. Arad, Str. T. Serb 27. 4387

ÜZLETEK.

KOSE RHUS kiméresi jogot az Aradi Ortodox hitközség haszonbérbe adni szándékozik. Reflektánsok adják ajánlataikat sürgősen a hitközség jegyzői irodájában, hol bővebb információk is nyerhetők. 4596

Sürgős!

Egy régen fennálló **főtéri szabóüzlet** szövetkészlettel, bevezetett vevőkörrel, jutányos árban eladó. Érdeklődni **Arnstein, Str. Metianu No. 5., e-tele 6—8 óráig.** 4585